

שבת דף צג

משנה. המוציא ככר לרשות הרבים - חייב. הוציאוהו שנים - פטורין.

לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים	
חכמים - חייבין	ר' שמעון פוטר

גמרא. אמר רב יהודה אמר רב, ואמרי לה אמר אביי, ואמרי לה במתניתא תנא:

רבי מאיר	רבי יהודה	ר' שמעון
זה יכול וזה יכול	חייב	פוטר
זה אינו יכול וזה אינו יכול	חייב	פוטר
זה יכול וזה אינו יכול	חייב	חייב

חיזוק מברייטא: תניא נמי הכי: המוציא ככר לרשות הרבים - חייב, הוציאו שנים - רבי מאיר מחייב ורבי יהודה אומר: אם לא יכול אחד להוציאו והוציאו שנים - חייבין, ואם לאו - פטורים, ורבי שמעון פוטר.

מקור לדעות של ר' יהודה ור' שמעון: מנא הני מילי - דתנו רבנן: (ויקרא ד) ואם נפש אחת תחטא כשזזה מעט הארץ כעשתה אחת ממצות ה' אפר לא תעשה ואם העושה את כולה, ולא העושה את מקצתה. כיצד: שנים שהיו או חזין במלגו ולוגזין, בכרכר ושובטין, בקולמוס וכותבין, בקנה והוציאו לרשות הרבים, יכול יהו חייבין - תלמוד לומר כעשתה - העושה את כולה ולא העושה מקצתה.

בעיגול של דבילה והוציאו לרשות הרבים, בקורה והוציאו לרשות הרבים, רבי יהודה אומר: אם לא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים - חייבין, ואם לאו - פטורין. רבי שמעון אומר: אף על פי שלא יכול אחד להוציאו והוציאוהו שנים - פטורים, לכך נאמר כעשתה - יחיד שעשאה חייב, שנים שעשאוהו פטורין.

במאי קמיפלגי (ויקרא ד) ואם נפש אחת תחטא כשזזה מעט הארץ כעשתה.

רבי שמעון	רבי יהודה	רבי מאיר
תלתא מיעוטי כתיבי נפש תחטא אחת תחטא כעשתה תחטא. חד - למעוטי זה עוקר וזה מניח, וחד - למעוטי זה יכול וזה יכול, וחד - למעוטי זה אינו יכול וזה אינו יכול (יחיד שעשאה בהוראת בית דין חייב)	תלתא מיעוטי כתיבי נפש תחטא אחת תחטא כעשתה תחטא חד - למעוטי זה עוקר וזה מניח, וחד - למעוטי זה יכול וזה יכול, וחד - למעוטי יחיד שעשאה בהוראת בית דין	מי כתיב נפש תחטא אחת תחטא כעשתה תחטא? תרי מעוטי כתיבי: חד - למעוטי זה עוקר וזה מניח, וחד - למעוטי יחיד שעשאה בהוראת בית דין

אמר מר: זה יכול וזה אינו יכול - דברי הכל חייב. הי מנייהו מיחייב?

אמר רב חסדא: זה שיכול. דאי זה, שאינו יכול - מאי קא עבד?
קושי: אמר ליה רב המנונא: דקא מסייע בהדיה!
דחייה: אמר ליה: מסייע אין בו ממש.

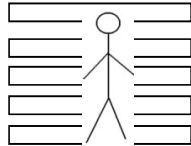
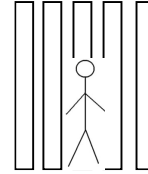

הוכחות שמסייע אין בו ממש

1. **היה יושב על גבי המטה, וארבע טליות תחת רגלי המטה - טמאות, מפני שאינה יכולה לעמוד על שלש, ורבי שמעון מטהר. היה רוכב על גבי בהמה, וארבע טליות תחת רגלי הבהמה - טהורות, מפני שיכולה לעמוד על שלש.** ואמאי? הא קמסייע בהדי הדדי! לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש?

קושני: אמר רב יהודה מדיסקרתא: לעולם אימא לך מסייע יש בו ממש - ושאני הכא דעקרה לה לגמרי.

דחייה לקושני: וכיון דזימנין עקרה הא, וזימנין עקרה הא - ליהוי כזב המתהפך! מי לא תנן: **זב שהיה מוטל על חמשה ספסלין, או על חמש פונדאות, לאורכן - טמאים, לרחבן - טהורין. ישן, ספק מתהפך עליהן - טמאין.** אלא לאו: משום דאמרינן מסייע אין בו ממש.

2. **רבי יוסי אומר: הסוס מטמא על ידי, החמור על רגליו. שמשענת הסוס על ידי, וחמור על רגליו.** ואמאי? הא קא מסייע בהדי הדדי! לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש?
3. **רבי אליעזר אומר: רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה, רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה; וראין, כל שאליו ינטל הכלי ותינטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת - עבודתו כשרה, ואם לאו - עבודתו פסולה.** ואמאי? הא קא מסייע בהדי הדדי! לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש?
4. **קיבל בימין ושמאל מסייעתו - עבודתו כשרה.** ואמאי? הא קא מסייע בהדי הדדי! לאו משום דאמרינן מסייע אין בו ממש? שמע מינה.

אמר מר: **זה יכול וזה יכול - רבי מאיר מחייב.**
שאלה: איבעיא להו: בעינן שיעור לזה ושיעור לזה, או דילמא: שיעור אחד לכולם?
תשובות: רב חסדא ורב המנונא:

- חד אמר: שיעור לזה ושיעור לזה
- וחד אמר: שיעור אחד לכולן.

חיזוקים לשיעור אחד לכולם

1. **היה יושב על גבי מטה וארבע טליות תחת ארבע רגלי המטה - טמאות, מפני שאין יכולה לעמוד על שלש.** ואמאי? ליבעי שיעור זיבה לזה ושיעור זיבה לזה! לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולן?
2. **צבי שנכנס לבית ונעל אחד בפניו - חייב, נעלו שנים - פטורין. לא יכול אחד לנעול ונעלו שנים - חייבים.** ואמאי? ליבעי שיעור צידה לזה ושיעור צידה לזה! לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולם?
3. **השותפין שגנבו וטבחו - חייבין.** ואמאי? ליבעי שיעור טביחה לזה ושיעור טביחה לזה! לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולם?
4. **שנים שהוציאו קנה של גרדי - חייבין.** ואמאי? ליבעי שיעור הוצאה לזה ושיעור הוצאה לזה! לאו משום דאמרינן שיעור אחד לכולם?
- קושני:** אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי: דילמא דאית ביה כדי לבשל ביצה קלה לזה וביצה קלה לזה?
- תירוץ:** אם כן לישמעין קנה דעלמא, מאי שנא דגרדי?
- קושני:** ודילמא: דאית ביה כדי לארוג מפה לזה, וכדי לארוג מפה לזה!
- מסקנה שמקור זה נדחה:** אלא: מהא ליכא למשמע מינה.

